

SEAS

Butlletí de la Secció Excursionista
de l'Ateneu de Sant Just Desvern

Núm. 374
Setembre/Octubre

2024

Sortida a Andorra del cap de setmana del 13 i 14 de juliol. Panoràmica des del cim de la Font Blanca (2.903 m) mirant cap a l'Arieja. D'esquerra a dreta l'estany de Gnidure, cresta i estany de Rouch, llacs de Llassies i al darrere, el pic de Boubonne (2.685 m). Foto de Xavier Bardají.

www.santjust.org/seas

Carrer de l'Ateneu, 3 i 5 - 08960 Sant Just Desvern

Adherida a la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)

— 5 de setembre

Termini de presentació de fotos per al Concurs Fotogràfic

— 14 de setembre

Sopar de Motxilla al Pati del Roure a les 21 h

— 14 i 15 de setembre

Acampada de la Secció Infantil a Pardines, fent el cim del Taga (Ripollès)

— 14 al 29 de setembre

Exposició de les 25 millors fotografies presentades al Concurs Fotogràfic a la Sala Piquet

— 29 de setembre

Excursió al Bastiments (Ripollès)

— 6 d'octubre

Matinal al Corredor (Vallès Oriental), amb sortida de l'Escola Montseny a les 7.30 h

— 13 d'octubre

Excursió de la Secció Infantil amb famílies pendent de decidir

— 18 d'octubre

Presentació del cicle "50 anys de conferències i excursions" per Daniel Cardona i Jordi Gironès

— 20 d'octubre

Excursió als Munts (Osona), amb sortida del Parador a les 7 h

— 8 de novembre

Conferència "Romànic i preromànic del Baix Llobregat" per Montserrat Pagès, a la Sala Piquet a les 20 h

— 10 de novembre

Excursió a Sant Ponç de Corbera (Baix Llobregat) amb sortida del Parador a les 8 h

— 17 de novembre

Matinal al castell de Sant Jaume (Baix Llobregat), amb sortida de l'Escola Montseny a les 8 h

— 24 de novembre

Excursió de la Secció Infantil amb famílies i monitoratge pendent de decidir

— 30 de novembre i 1 de desembre

Col·locació del Pessebre de la SEAS

Normativa per als articles del butlletí de la SEAS.

- Els articles tindran un màxim de 5 pàgines del butlletí amb les fotografies incloses.

Això vol dir que el text ha de tenir unes 2.350 paraules com a màxim o 11.800 caràcters sense comptar els espais. Cada fotografia ocupa unes 110 paraules (500 caràcters), que s'hauran de descomptar del màxim. Així és que un article de 5 pàgines i 1 fotografia tindrà 2.240 paraules (11.300 caràcters) i un de 5 pàgines i 5 fotografies tindrà 1.800 paraules (9.300 caràcters) com a màxim.

- Els articles s'han de lliurar en format word.

COL·LABORACIONS

Ajuntament de
Sant Just Desvern

Art Floral i Interiorisme

FLORETO

Creu 66. Tel 933723103

CISTELLERIA BALLART

Bonavista 82. Tel 933711364

IMMACULADA AMAT
FRANCESC HOMEDES

ENTREVISTA A FRANCESC ROMA I CASANOVAS

Daniel Cardona Pera

El Francesc Roma és historiador, geògraf i excursionista. És soci de la Societat Catalana de Geografia, del Patronat d'Estudis Osonencs i del Centre d'Estudis de Granollers i del Vallès Oriental. Va estudiar història contemporània i sociologia. A principis dels noranta del segle passat va iniciar-se a investigar la història de l'excursionisme i es va doctorar en geografia el 2000, primer a la UAB i el 2002 a l'*École des Hautes Études en Sciences Sociales* de París. El 2010, presenta el segon doctorat en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport a la Universitat Ramon Llull sota el títol «E-xcursionismeS 2.0». L'excursionisme a l'inici del segle XXI. Una visió des de l'antropologia". Ha fet guies del Montseny i Montserrat, entre altre.

Nota. Aquesta entrevista s'ha realitzat *on-line* el 7 d'abril 2024. Haig d'agrair al Francesc Roma la seva predisposició a contestar les preguntes.

Vostè va fer la seva tesi doctoral el 2009 sobre «E-xcursionismeS 2.0» en que mencionava els diferents «excursionismes». Segueix la mateixa catalogació 15 anys després? Quins són per a vostè?

Bé, el primer que hauria de dir és que en els darrers anys he deixat el tema una mica de banda. Tot i això, m'atreveiria a dir que l'excursionisme ha canviat poc, però no hi veig tant impuls en el que segurament podríem anomenar excursionisme electrònic. O en tot cas, el que ha passat és que les entitats tradicionals s'han adaptat a aquest nou context tècnic i social. De tota manera, les entitats em sembla que segueixen immerses en la mateixa crisi que ja es podia notar fa dues dècades.

Llegint el vostre treball, vaig trobar molt interessant la definició que fèieu dels tres segments diferenciats entre les nostres entitats. Ens els podeu recordar?

Sí, i tant. Per una banda trobem el que es podrien anomenar socis i sòcies històrics, és a dir, persones que han abandonat o gairebé abandonat la pràctica activa de les activitats de muntanya, però que segueixen fidels a l'entitat tot i que normalment no hi acudeixen. De l'altra, el que se'n podrien dir socis i sòcies actius, format per dos subgrups, un compost per la gent "que fa anys que roda" i l'altre, per les persones que formen part de les entitats però que hi han estat

atretes per interessos més concrets que se satisfan en les seves seccions especialitzades (escalada o espeleologia, però també les seccions infantils i juvenils que a vegades funcionen com si fossin centres d'esplai).

Quan de joves anàvem al Pirineu, ens sobtava que molts vilatans ens preguntaven, per què anàvem a les altes muntanyes, on la majoria no havien estat mai. Aquest fenomen també passa en el primer grup excursionista de Catalunya "L'Associació Catalanista d'Excursions Científiques-ACEC-(1884), que veuen la muntanya com un espai pelat i sense vida. Com va ser el pas de salvaguardar el patrimoni arqueològic de l'ACEC a l'excursionisme com a esport de muntanya a principis de segle XX?

De fet, es tracta d'un canvi de context, ja que a l'excursionisme arriben persones més joves i amb noves idees: havien passat tres dècades i els prohoms de l'excursionisme clàssic s'havien fet grans i anaven poc d'excursió (en general). S'ha de tenir en compte que en aquests primers anys del segle XX a Catalunya neixen les primeres pràctiques esportives i això fa que la competició i l'exercici físic no siguin mal vistos per alguns excursionistes. Jo diria que va ser un canvi generacional.

Als nous clubs excursionistes a vora de Barcelona o comarques, nascuts als inicis dels anys seixanta del segle passat, quan volien millorar els coneixements (alta muntanya, escalada, espeleo..) i fins i tot per aconseguir material t'havies de fer soci d'un centre de referència, en aquells

20 de novembre de 1876. Josep Fiter, Eudald Canibell, Ramon Arnet, Pau Gibert, Marçal Ambrós i Ricard Padrós. Fundació de l'Associació Catalanista d'Excursions Científiques (ACEC). Font: L'excursionisme a Catalunya (1876-1976). Fundació Carulla, 1975.

temps: CEC, UEC, el Centre Excursionista de la Comarca del Bages... S'ha socialitzat l'excursionisme?

El que ha canviat és que ara tot el material i la informació que es necessita els pots tenir a l'abast en botigues especialitzades, i fins i tot sense sortir de casa. La necessitat de tenir informació i material continua sent la mateixa, però ara és més accessible des de casa nostra. No sé si avui dia surt a compte anar a Andorra a comprar material, tenint com tenim algunes cadenes que l'ofereixen a preus molt competitiu. Això suposa

una pèrdua de pes de les guies de muntanya: avui dia n'hi ha moltes però internet és un dels grans competidors com a font d'informació.

Remarcàreu el 2007, que el nombre d'entitats excursionistes al nostre país havien crescut en 60 de noves en els darrers 10 anys, sent el nombre total 347 (60.000 associats). Ara el 2023, comptabilitzem 433 entitats i 44.656 federats. Potser aquest increment s'explica (alguns socis no es federen) que ara una part de la gent sols s'apropa al centre per federar-se. Potser és una explicació, o n'hi ha d'altres?

No ho sé. El que em sembla clar és que l'excursionisme s'ha convertit en una

moda, o en tot cas, en una certa manera d'entendre el temps de lleure. Avui com mai els espais naturals estan de moda, i segurament més que ho estaran, i la gent busca passar una part del seu temps lliure en contacte amb la natura. L'excursionisme s'ha posat de moda, però possiblement ja mai no acabarà de passar de moda.

Quan s'inicia a parlar d'esports de muntanya i no tant d'excursionisme?

Excursionisme és un concepte que poca gent fa servir, com a mínim per diferenciar una pràctica determinada de la sortida fora de casa. Possiblement sigui un invent d'algunes persones per explicar una determinada manera

Clixé: F. Banet

CORREDORS DE LA IV TRAVESSIA DEL MONTSENY (Pág. 3)

IV Travessia del Montseny. Butlletí del Centre Excursionista Barcelonès. Núm. 40, gener 1927. Sortida d'Aiguafreda-Sant Marçal (1 hora de descans) - Gualba. 16 corredors. Temps del guanyador Fèlix Cassals de la Secció Excursionista Ateneu Enciclopèdic Popular (A.E.P.): 4 h -24 min -56 s.

d'enfrontar-se a la natura, potser una manera "filosòfica" d'anar a fora. Però avui dia sembla que la gent practica més escalada, alta muntanya, bicicleta de muntanya, tresc, *runnings*, etc. i no volem saber res de la dimensió social i comunitària que havia tingut l'antic excursionisme. És possible que la modernització de la nostra societat, per bé o per mal, hagi convertit aquell primer excursionisme en quelcom innecessari i fora de temps.

Les curses de muntanya, poden acabar amb una federació pròpia?

Sí, i tant. I potser millor. Però això és un punt de vista molt personal. No tinc res contra la gent que corre per la muntanya, de fet, jo mateix ho he fet durant molts anys. Però l'excursionisme em sembla que és una altra cosa, que implica una dimensió social que potser les curses no permeten (tot i que està clar que també serveixen per a la socialització de les persones que les duen a terme).

Potser les noves xarxes com vostè parla d'un excursionisme 2.0, fan innecessaris ser d'un centre per trobar-se. Les dades dels bombers el 2023 expliquen que van fer 1443 sortides de salvament de muntanya amb un creixement en deu anys del 52%. Pot explicar que la gent que va a muntanya té menys coneixement del medi en context, que et diuen que el *track* és molt segur?

El *tracks* són segurs, però com tot depèn de qui els hagi gravat. Jo mateix, una vegada al Collsacabra, seguint un *track*, gairebé m'hi faig mal. Qui

l'havia gravat havia d'haver comprovat que no estava bé i que et duia a enfilart-te per una paret sense camí. Els GPS i els *tracks* que generen són molt més segurs i molt més sostenibles que anar pintant la muntanya o clavant-li cartells. Però és com tot, cal saber qui l'ha generat i per què. Una vegada algú va criticar un dels meus *tracks* perquè anaven pel mig de la muntanya i no hi havia camí: no havien entès que l'important era localitzar les coses (els *waypoints*) que m'interessava, i que s'hi havia d'anar com bonament poguessis. Confondre un *track* amb un camí et pot sortir molt car!

*Seguint una ruta amb el track.
Foto de Leonci Canals.*

És interessant en les seves conclusions, en què diu que hi ha gent que surt sola a muntanya, però que és una minoria. En el nostre centre hem comprovat que, en una excursió, a vegades, es parla més amb el company/a que no pas s'observa el paisatge. És un mitjà de fer noves coneixences? Podem dir que els centres siguin un lloc de serveis. L'excursionista paga perquè el portin?

L'excursionisme ha estat i continua sent (i suposo que ho continuarà sent) un mitjà de relació social: quantes parelles no s'han creat als centres o anant d'excursió? I quantes se n'han trencat? Quan la gent surt d'excursió parla, "arregla el món", que diem. I això és un dels elements més importants que pot aportar l'excursionisme. Però no tothom necessita aquesta companyia. Avui dia les xarxes socials ens donen la falsa certesa que estem connectats a tota hora amb les nostres amistats. Les xarxes socials són una enganyifa: les han creat artificialment algunes empreses que tots i totes sabem quines són, cotitzen a borsa, els encanta que ens moguem i que pengem fotos dels llocs on estem, perquè la nostra vida privada és el seu model de negoci. L'excursionisme en solitari segurament sempre ha estat minoritari, però permet accedir de manera més directa a la natura. Quan algú busca el grup per dur a terme algunes activitats és que s'està equivocant: l'aventura es pot viure en solitari. Sobretot lluny de les xarxes socials.

Quin és el futur de l'excursionisme?

No ho sé, ni crec que ningú ho pugui saber. Fa molts anys vaig dir que l'excursionisme era mort i després resulta

que mai com ara hi havia hagut tants clubs i tantes persones que el practiquessin. L'excursionisme del segle XXI serà diferent dels anteriors, però seguirà existint. Potser serà una activitat més individual, però les persones seguirem tenint la necessitat de connectar amb el medi natural. L'excursionisme seguirà en les properes dècades, encara que potser es converteixi en un producte de consum. Però no ho sé. Això el temps ens ho dirà.

Per acabar, agraïm molt la predisposició del Francesc Roma a contestar les nostres preguntes. No ha estat fàcil, des del 2021 tenia al cap poder realitzar una entrevista per al nostre butlletí del personatge. He hagut d'estudiar la seva àmplia bibliografia sobre el tema i, el darrer moment vaig introduir el que ara és la tercera pregunta a partir d'un llibret editat pel CEC i Pòrtic (2002), en la commemoració dels 125 anys del Centre (2001), sota el títol tan avançat i actual «El canvi ambiental i l'excursionisme», on primeres espases com: Josep Mª Panareda, Joandomènec Ros, Narcís Prat, Martí Boada, Xavier Carceller... i el nostre personatge Francesc Roma, que ens explica "L'excursionisme català i l'estima de les muntanyes", s'avancen en quasi 25 anys als moments actuals del canvi climàtic.

Deixeu-me exposar una darrera reflexió d'un bon amic amb un currículum excursionista excel·lent, quan li preguntava ara fa 20 anys, «continuarà l'excursionisme que coneixem?» i em va respondre, «l'excursionisme clàssic continuarà si els excursionistes ho volen. És un tema de mentalitat, d'actitud, de patriotisme, etc.».

UN TOMB PEL CERVELLÓ MÉS ANTIC

Leonci Canals Mestre

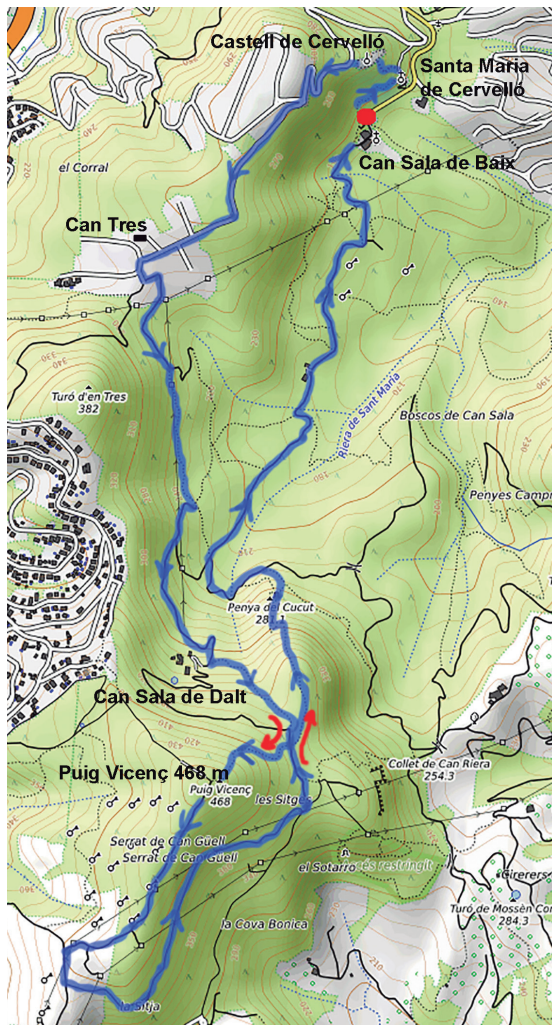
Avui us vull parlar d'una ruta pel Cervelló més ancestral, la que ens porta de Can Sala de Baix a la magnífica església romànica de Santa Maria, el Castell, Can Tres, Can Sala de Dalt, Puig Vicenç, la Penya del Cucut i tornada a Can Sala de Baix.

L'excursió

L'excursió està plantejada com un 8 allargassat per no haver de baixar de puig Vicenç pel mateix lloc que hem pujat. Fet i fet un recorregut de 8,9 km i un desnivell acumulat de 497 m.

Tota l'excursió transcorre principalment sobre els materials del triàsic del Bundstandstein, conglomerats, gresos i argiles vermelloses que configuren uns relleus i geomorfologies molt peculiars. La penya del Cucut és una bona referència d'aquest paisatge natural de Cervelló ubicades al voltant de la part superior del talús forestal de la riera de Can Sala de Dalt, excepte la part alta de puig Vicenç on trobem calcàries micrítiques i dolomies del Triàsic mitjà (1).

Arribem a Cervelló en cotxe i agafem la carretera BV-2007 o carretera de Santa Maria, fins que s'acaba el tram asfaltat on hi ha una petita esplanada per poder aparcar, just al costat de Can Sala de Baix. A aquesta magnífica masia del segle XVI, s'hi han anat adossant diverses edificacions, de diferents estils i èpoques, fins al segle XIX. A

la part més moderna destaca una galeria. L'arc de l'entrada principal, de mig punt, té la inscripció "Llorens Pujol i Pi", que fou un

sacerdot que renovà la casa com a hereu dels Pujol. Cal destacar també la capella dedicada a la Mare de Déu de Santa Maria dels Dolors, del segle XVIII. El portal de l'oratori, d'estil gòtic-renaixentista amb uns capitells en alt relleu i l'ara de l'altar està suportada per dues columnes acanalades i capitells figurats d'estil romànic.

Sembla que el llinatge del topònim no apareix en cap document, actualment és una propietat privada (2).

Just a l'altra banda d'on aparcarem surt un corriol que va cap a la dreta en direcció a l'església romànica de Santa Maria de Cervelló, però abans d'arribar-hi farem una parada a unes tombes antropomòrfiques tallades a la roca sorrenca i perfectament conservades que queden a la nostra dreta. També trobarem una agrupació de quatre tombes a la cara sud-est de l'església i dues més sota l'antiga rectoria. Aquestes tombes formen una petita necròpolis, de la qual es té informació a partir de l'any 904. Són del tipus anomenat olerdolà dels segles IX-X, presents en el nord de la península Ibèrica i tenen un origen visigot (3).

Tot seguit arribarem a la magnífica església romànica de Santa Maria de Cervelló amb algunes modificacions dels segles XVI i XVIII. Al 904 ja hi ha notícies d'una cessió de Guifre II de Barcelona a Sant Cugat on es dona testimoni d'aquesta església, que va tenir al llarg del s. X i XI una relació complicada entre el monestir de Sant Cugat i el castell de Cervelló. En origen sembla que la construcció estava dedicada a la Santa Creu, canviant l'advocació a Sant Esteve durant el s. XI. Un altre canvi d'advocació data de principis del s. XX, quan es va construir la nova parròquia de Sant Esteve al nucli de la població actual, canviant a Santa Maria

*Tombes antropomòrfiques.
Totes les fotos són de Leonci Canals*

de Cervelló o del Socors, en honor a una religiosa del llinatge dels Cervelló, les despulles de la qual estan dipositades a l'església de la Mercè de Barcelona.

Una documentació esmenta una nova consagració del temple el 1230 segurament deguda a unes obres o modificacions a l'edifici romànic a causa del setge del castell per part del rei Jaume I. Tot i així, la factura romànica ha arribat en bon estat fins als nostres dies. Aquest edifici, del primer romànic, té una planta d'una sola nau amb un absis semicircular en el qual es poden veure tres fornícules separades per columnes. Avui només es pot veure un sol absis, però hi ha estudis que apunten que podien ser tres en origen, disposats en forma de creuer. La coberta de la nau és amb volta de canó i la capçalera amb quart d'esfera. Sobre el creuer s'aixeca un cimbori vuitavat traspassat amb petxines. A l'exterior podem veure la decoració llombarda tradicional amb lesenes i arcuacions cegues, concentrada a la zona de la capçalera i de l'exterior del cos del cimbori. La porta principal mostra un frontó triangular d'estil renaixentista fet

Església de Santa Maria de Cervelló

l'any 1580 durant una reforma projectada per Leonard Bosch, amb la qual també es van integrar dues capelles laterals. Al s. XVIII, en una altra fase d'ampliació, s'hi van afegir dues capelles més.

La restauració de principis de segle va eliminar elements que no fossin originals com una torre campanar que hi havia sobre el cimbori (4). L'interior també ha estat restaurat. A l'exterior també podem trobar algunes tombes antropomòrfiques al costat de la sagristia. A l'entorn de l'església hi ha força coves produïdes per l'erosió dels agents atmosfèrics, algunes de les quals es

creu que tingueren una utilitat eremítica. Actualment a l'església s'hi fan concerts, actes culturals i el mes de setembre se celebra l'aplec de Santa Maria de Cervelló.

Continuem cap al castell de Cervelló per un corriol que surt de la pista que arriba a la zona de l'absis i s'enfila muntanya amunt entre gresos, brolla i pi blanc. De tant en tant apareixen al rocam del terra forats i excavacions suposadament d'antigues construccions annexes al castell. Accedim a les restes del castell de Cervelló pel que es creu que era una petita porta. El castell ha estat sotmès a diverses campanyes arqueològiques, deixant al descobert diferents estructures, cosa que va permetre la rehabilitació de la capella o l'accés a la torre de l'homenatge. Aquest castell formava part del rosari de castells de la Marca Hispànica juntament amb el castell d'Eramprunyà, Corbera, Sant Jaume... És un castell típicament roquer situat en un punt estratègic sobre l'antic camí de l'Ordal a 317 m d'altitud, aprofitant un esperó que li ofereix protecció natural excepte per ponent, on hi havia l'entrada, i amb un ampli domini visual sobre la vall del Llobregat. Consta de dos recintes separats per un desnivell de 15 m. En el nivell superior es troba el recinte sobirà, tancat per una muralla. En el replà inferior, el recinte jussà, on queden restes de la capella del castell i d'altres edificacions destinades a residència i habitatge.

El seu origen es remunta al segle IX. El castell és documentat l'any 904 en els mateixos documents en què s'esmenta l'església romànica. L'any 992 els comtes Ramon Borrell de Barcelona i Ermengol I d'Urgell vengueren el castell amb les seves rendes i beneficis a Ènec Bonfill, del llinatge dels Cervelló. Al 1224 Guillem I de Cervelló es revoltà contra el poder reial i Jaume I as-

Castell de Cervelló.

setjà i conquerí el castell. El segle XIII va haver-hi un estira-i-arroña constant entre la baronia i la monarquia, després va anar passant per diferents mans fins que va ser enderrocat el 1714 per ordre del rei Felip V durant la Guerra de Successió (5).

Actualment el castell, l'església de Santa Maria i un conjunt d'estructures d'hàbitat, estan catalogades com a Bé Cultural d'Interès Nacional.

Un cop visitat el castell sortim per la banda de ponent, on no queda cap vestigi d'on hi havia hagut l'entrada, i amb molt de compte pel trànsit rodat, pugem cap a la urbanització del Mirador per la carretera, no hi ha cap altra opció. Deixem enrere aquesta urbanització i entrem a la d'Interclub on hi ha la masia de can Tres del segle XVII, molt ben conservada. Una mica més endavant girem a l'esquerra i deixem el carrer asfaltat per passar per darrere les cases un tram de 30 m i agafem una pista a la dreta en direcció a Can Sala de Dalt. Del camí de

pista sempre s'ha d'anar agafant el trencall de la dreta fins que s'arriba a la pista principal que va cap a Torrelles passant per can Sala de Dalt, on també l'agafarem a la dreta i no la deixarem fins al mas.

El mas de can Sala de Dalt actualment està catalogat com a habitatge rural agropecuari i tot ell està encerclat per una tanca. L'edificació presenta addicions i juxtaposats d'èpoques diferents. La més antiga és la petita masia d'obra de tàpia orientada cap al sud. Prop del portal hi ha una construcció addicionada d'estil modernista, probablement de l'arquitecte Josep Font i Gumà (6). A uns 100 metres de mas hi ha una font amb el mateix nom.

Just abans d'arribar al mas, deixem la pista per agafar un corriol que surt a la nostra esquerra i empalma altre cop amb la pista que va cap a Torrelles, d'aquesta manera passem pel bosc i ens estalviem un tros de pista. Un cop a la pista hem de seguir

En primer terme Can Sala de Baix, al fons Can Sala de Dalt, puig Vicenç i la penya del Cucut.

Baixant per la penya del Cucut

cap a l'esquerra en direcció cap a Torrelles. A uns 75 m ens trobarem amb un corriol que surt cap a la dreta i puja a puig Vicenç, en aquest mateix punt surt un altre corriol a l'esquerra que va cap a la penya del Cucut que l'agafarem de tornada. Al començament el corriol puja suaument però després s'enfila de dret fins al cim, observarem que progressivament deixem els gresos vermellosos que ens han acompanyat durant tot el camí i apareixen les calcàries que coronen el cim.

Des del cim de puig Vicenç (468 m) tenim una ampla panoràmica de 360° amb les muntanyes del Garraf i l'Ordal a ponent, Montserrat al nord, Baix Llobregat, Barcelonès, Collserola, la Mola i el Montseny a l'est, Sant Ramon, la mar Mediterrània i Garraf al sud.

En aquest punt tenim dues alternatives, tornar a baixar per on hem pujat o allargar una mica més l'itinerari per la pista que carena el serrat de Can Güell. Nosaltres vam escollir la segona opció. La pista va baixant seguint el PR-163 i a uns 770 m del cim empalma amb una altra que cap a la dreta va cap a la urbanització de la Selva Negra (Vallirana),

nosaltres hem d'anar cap a l'esquerra i uns 100 m més endavant hem d'agafar la pista que surt a l'esquerra i passa per sota la cinglera del Serrat de Can Güell. Hem de donar tota la volta a Puig Vicenç fins a arribar al mateix punt on hem agafat el corriol de pujada (que ara ens queda a l'esquerra) però ara agafem el de la dreta cap a la penya del Cucut (1,6 km des de l'últim punt). El corriol no té pèrdua fins que arribes a la penya del Cucut on algun tros és perdedor, però com que no hi ha altre lloc per on baixar al final el trobes, hi ha algun lloc amb cordes fixes per ajudar-te a baixar. Ara tornem a estar entre roques de conglomerats de gresos. És un lloc molt interessant amb coves, balmes i formes capritxoses degudes a l'erosió dels agents atmosfèrics. Al final trobem una pista que hem d'agafar cap a l'esquerra i a uns 450 m empalma a la dreta amb una altra que ens torna a Can Sala de Baix, punt final de l'itinerari.

Ressenyes

- 1 - SITxell. Diagnosi dels espais lliures - Cervelló, 2018
- 2 - Can Sala de Baix. Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya: <https://invarquit.cultura.gencat.cat/card/18239>
- 3 - Tombes antropomòrfiques, ajuntament de Cervelló: <https://www.cervello.cat/coneix-cervello/turisme/llocs-dinteres/tombes-antropomorfes-de-santa-maria-de-cervello.html>
- 4 - Església de Santa Maria de Cervelló. Catalunya Sacra: https://www.cataloniasacra.cat/llocs/esglesia-de-santa-maria-de-cervello/142/l_ca
- 5 - El castell de Cervelló, Wikipedia: https://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Cervell%C3%B3
- 6 - Can Salade Dalt, ajuntament de Cervelló: <https://www.cervello.cat/coneix-cervello/turisme/llocs-dinteres/can-sala-de-dalt.html>

SEAS**50 ANYS
DE CONFERÈNCIES I EXCURSIONS**

SECCIÓ EXCURSIONISTA DE L'ATENEU SANTJUSTENC (SEAS)
Carrer de l'Ateneu, 3 08960 Sant Just Desvern <http://www.santjust.org/seas>

Setembre 2024	29	Excursió: Bastiments (Ripollès)
Octubre	18	Presentació del cicle "50 anys de conferències i excursions" per Daniel Cardona i Jordi Gironès
	20	Excursió: Els Munts (Osona)
Novembre	08	Conferència "Romànic i preromànic del Baix Llobregat" per Montserrat Pagès
	10	Excursió: Sant Ponç de Corbera (Baix Llobregat)
Desembre	13	Conferència "Com seria el món sense insectes?" per Narcís Prat
	15	Excursió: pendent de decidir
Gener 2025	10	Conferència "La primera edat del ferro a Catalunya" per David Garcia Rubert
	12	Excursió: Vilars d'Arbeca (Garrigues)
Febrer	07	Conferència "La fi del comtat de Pallars" per Àngel Casals
	09	Excursió: Centelles-Balenyà pels cingles de Bertí (Osona)
Març	07	Conferència "Fumanya (Fígols): de mina de carbó a cel obert a jaciment paleontològic" per Rosa Serra
	09	Excursió: pendent de decidir
Abril	04	Conferència "Una pinzellada de vegetació segarra: la serra de Malacara (Segarra)" per Josep Nuet
	06	Excursió: Pujalt, serra de Malacara, Ferran i Pujalt (Segarra)
Maig	09	Conferència "Canvis d'ús i de paisatge al Montseny. 80 anys del llibre del geògraf i excursionista Salvador Llobet" per Josep Maria Panareda
	11	Excursió: Collformic, la Castanya i Montseny d'Amunt (Montseny)
Juny	01	Excursió: La Cabanassa (Pirineu francès)
	15	Excursió de cloenda pendent de decidir

Les conferències dels cicles temàtics tenen lloc els divendres a les 8 del vespre a l'Ateneu

ACTIVITATS DE LA SEAS DELS MESOS DE JUNY I JULIOL DE 2024

Cicle "El fet militar en la història de Catalunya" Excursions a la Tosa d'Alp i Bagà

02/06/2024 - En aquesta sortida hi va haver quatre modalitats. La llarga amb inici prop del refugi de Rebost, Tosa d'Alp i final a l'estació de Masella, de 13 km i un desnivell de +886 i -990 m. La mitjana amb inici a coll de Pal, Tosa d'Alp i final a l'estació de Masella, de 9,8 km i un desnivell de +455 i -990 m. La curta circular des de Bagà fins a Sant Martí de Brocà, de 7,1 km i uns desnivells de +318 i -332 m. La cultural es va fer al monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Hi van participar 30 persones.

Matinal de cloenda a les Escletxes de l'Euga (Vidranès)

08/06/2024 - Itinerari circular a les Escletxes de l'Euga des de la masia de Collfred (Vidranès) amb una participació de 29 caminaires. Dinar a l'hostal Serrasolses de Vidrà.

Secció Infantil

08/06/2024 - Excursió amb nens i pares al cim de la Gallina Pelada de la serra d'Ensiya (Berguedà) amb una assistència de 35 persones.

Secció Jove. Olla de Núria

08-09/06/2024 - Excursió on es va fer tota l'Olla de Núria des de Fontalba! Hi van participar 9 joves.

Audiovisuals de Muntanya

13/06/2024 - Projectió de La Missió. Narració novel·lada de Xavier Bardají de la ruta feta per un grup d'amics pels Alps Dinàrics (Albània i Montenegro) l'estiu de 2021. Sala del Cinquantenari i 50 assistents.

Cloenda del Cicle a la ribera del Catllar de Setcases (Ripollès)

16/06/2024 - L'excursió llarga circular des de Setcases passant pel sot dels Solans, roc de l'Àliga, cabana del Ras, ribera del Catllar, Mare de Déu del Catllar, Setcases, de 7,2 km i +433/-437 m. La curta va anar a la Mare de Déu del Catllar i a la ribera de Catllar des de Setcases, de 4,5 km de recorregut i +100/-100 m. El dinar va ser al restaurant Hotel Camprodon, amb un total de 34 participants.

Sortida de Veterans a l'estany Negre de Cabanes (Pallars Sobirà)

29-30/06/2024 - Dissabte 29, pujada curta pel bosc de Gerdar i llarga a l'estany Negre de Cabanes amb molta pluja. Diumenge 30 excursió de l'estany de Sant Maurici al de Ratera. Els dos dies es van fer diverses visites culturals. L'estada es va fer a l'Hotel Castellarnau d'Escaló amb 44 participants.

Exposició 25 anys de Concurs Fotogràfic de la SEAS

01/07/2024 - Es va inaugurar l'exposició "25 anys de Concurs Fotogràfic de la SEAS" a la sala Piquet, amb les fotografies dels primers premis des de l'inici. Els parlaments van córrer a càrrec de Romi Porredon, Josep Maria Rius, Felip Linares i Miquel Obradó, amb una assistència de 50 persones.

Audiovisuals de Muntanya

04/07/2024 - Documental "Quan els Records pesen més que les Esperances" sobre l'escalador Jordi Pons que va ser-hi en persona atenent preguntes dels assistents. Sala del Cinquantenari amb 42 assistents.

Secció Jove. Banyoles (Pla de l'Estany)

06/07/2024 - Sortida de la Secció Jove a Banyoles (Pla de l'Estany) després d'haver canviat la sortida prevista per mal temps. Hi van participar 12 joves.

Excursions al Pirineu d'Andorra

12-13-14/07/2024 - Cap de setmana a les valls d'Ordino i Cortals d'Encamp (Pirineu d'Andorra) fent els cims de la Font Blanca i de l'Alt del Griu, i excursions als estanys de Tristaina i als estanys d'Ensagents. L'estada es va fer a l'Hotel Marco Polo de La Massana. Amb un total de 35 participants.

Sopar de Lluna Plena a Sant Pere de Casserres

20/07/2024 - El Sopar de Lluna Plena es va fer al Restaurant Monestir de Casserres, fent una excursió d'anada i una de tornada per la carena que recorre el meandre del Ter. Amb 46 participants al sopar dels quals 35 van participar a les dues caminades.

ACORDS DE LA JUNTA**Reunió del 2 de juliol de 2024**

Altes: cap

Baixes: Joan Portes (851)

— S'han comprat 26 marcs nous destinats a les exposicions que instal·lem a partir d'ara a la Sala Piquet i que milloren molt els anteriors que utilitzàvem.

— El Marc ens informa que l'anada al càmping de Pardines es va suspendre per mal temps i es va decidir pujar al Cap de la Gallina Pelada d'Ensija. Al mateix càmping s'hi anirà el 14 i 15 de setembre.

— L'Ernest de la Secció Jove ens informa que per mal temps es va canviar la sortida de maig a Biure d'Empordà en lloc del Collsacabra, aquest mes han fet l'olla de Núria.

— La XL Sortida de Veterans a la vall de Cabanes (Pallars Sobirà) va anar molt bé tot i la pluja forta que va caure a l'excursió del dissabte, mentre que el diumenge a Sant Maurici ja no va ploure però amb un dia molt ennuvolat. Per als dos dies hi va haver diferents opcions de visites. L'Hotel Castellarnau d'Escaló va satisfer tothom. La participació va ser de 44 persones

— L'ARES (Agrupació de Recerca i Estudis de Sant Feliu), com a una de les entitats que ens vam adherir al requeriment per en-

degar una necessària restauració de la seu fundacional del monestir cistercenc de Santa Maria de Valldonzella situat a Collserola, ens ha fet arribar un document en què acredita el lliurament a l'Ajuntament de Barcelona i les accions que es preveu fer tot seguit.

— Ahir, 1 de juliol, va tenir lloc la inauguració de l'exposició "25 anys de Concurs Fotogràfic de la SEAS" amb els parlaments de Romi Porredon, Josep Maria Rius, Felip Linares i Miquel Obradó, i amb una assistència de 50 persones.

— Ja s'ha anunciat a les xarxes socials el Concurs Fotogràfic de la SEAS en format digital.

— El Jordi presenta en paper el disseny de com serà el llibre sobre els "50 anys de cicles" que es preveu publicar a la tardor del 2025, una vegada acabat el cicle que iniciem aquest setembre. Aquest cicle es dedicarà a commemorar aquests 50 anys, amb la participació d'alguns dels conferencians que més han participat en anteriors cicles. El disseny del llibre, ha estat fet per Lluís Ayguadé, i l'equip redactor el formen Daniel Cardona i Jordi Gironès. Tal com es va fer amb l'anterior llibre que vam editar, els exemplars es faran sota demanda dels qui estiguin interessats en tenir-ne un.

BUTLLETÍ DE LA SEAS. ANY 91. No. 374

Taula de redacció — Leonci Canals, Maria Garcia, Jordi Gironès
Ramon Prat, Teresa Reverter i Agustí Revilla

Autoedició — Leonci Canals

Tramesa — Elisabeth Bart

Disseny — Toni Royo

Correcció de textos — Servei Local de Català de Sant Just Desvern

Impressió — [B...] gràfic

ÍNDEX

Portada —

- 02** — Calendari
- 03** — Entrevista a Francesc Roma i Casanovas, per Daniel Cardona
- 08** — Un tomb pel Cervelló més antic, per Leonci Canals
- 13** — Calendarí del Cicle 2024-2025.
- 14** — Activitats de la SEAS dels mesos juny i juliol de 2024
- 15** — Informació de la SEAS

*Matinal de cloenda a les
Escletxes de l'Euga.
Foto de Leonci Canals.*

SEAS, entitat esportiva núm. A01824

Butlletí de la SEAS

Núm.374 Setembre/Octubre